

ШИРОТА ПОШИРЕННЯ ВІРУСНИХ ГЕПАТИТІВ В І С СЕРЕД МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Хоронжевська-Муляр І.С.¹, Мартинюк Г.А.², Шевченко Г.М.¹, Резніков А.П.¹,
Стаховська Л.І.¹, Степанюк Л.О.¹, Мороз В.О.¹, Ковальчук І.С.³, Шелудченко Л.Г.³
Рівненська обласна санепідстанція¹, Рівненська міська лікарня², Рівненська міська
санепідстанція³

Медичні працівники, які мають часті контакти з кров'ю або іншими біологічними рідинками людського організму, відносяться до груп ризику по захворюваності вірусними гепатитами В та С (ГВ та ГС).

Дослідження, проведені членами комітету з профілактики вірусних гепатитів ВООЗ P. Van Damme і G. Tormans (1996), дозволили встановити, що в медичних установах Західної Європи щорічно інфікується вірусом ГВ близько 18000 медпрацівників, або в середньому 50

осіб в день, майже щоденно один медичний працівник помирає через віддалені наслідки гепатиту В – цирозу чи первинного раку печінки.

Метою даної роботи було вивчення широти поширення основних маркерів вірусів ГВ ГС (HBsAg та анти – HCV) серед медичних працівників різних лікувально-профілактичних установ Рівненської області, а також проведення профілактичних заходів серед них.

Дослідження проводили на території Рівненської області у 2002-2003 роках. Обстеження медичних працівників здійснювали вірусологічна лабораторія Рівненської обласної санепідстанції методом імуно-ферментного аналізу (ІФА) за допомогою вітчизняних тест-систем „Діа Проф. Мед”.

За даними офіційної мед реєстрації захворюваність ГВ медичних працівників м.Рівне за останні 10 років коливалась від 145,9 випадків на 100 тисяч медичних працівників в дощеплювальний період у 1997 році до 10,1 випадків у 2001 році, коли розпочали проводити щеплення проти ГВ.

Офіційна реєстрація ГС в Україні запроваджена лише з 2003 року. За 2003 рік відмічено — випадків захворювань ГС серед медичних працівників м.Рівне, в області зареєстровано один летальний випадок від ГС лікаря-реаніматолога 49 років, який з діагнозом „Хронічний гепатохолестит” був госпіталізований в одну із рай лікарень області, а через 9 днів помер в обласній лікарні, причина смерті : „Хронічний гепатит С”.

При проведенні обстежень медичних працівників різних лікувально-профілактичних установ області HBsAg був виявлений у 20 осіб (4,1%), антитіла до вірусу гепатиту С (анти-HCV) виявили у 13 (3,45%) із 376 обстежених. Серед осіб групи порівняння (безоплатні донори та вагітні жінки) ці маркери визначали у 1,9% та 1,5% відповідно.

Найбільші показники поширення HBsAg та анти-HCV були відмічені серед 71 медпрацівників хірургічних відділень, де HBs антигенемія спостерігалась у 4 осіб (5,6%), анти-HCV – у 6 осіб (8,4%). У 104 медпрацівників міської станції швидкої допомоги HBsAg визначали у 6 чоловік (5,7%), а анти-HCV – ще у 6 осіб (5,7%). У 124 стоматологів ці показники були дещо нижчі і становили відповідно 1,6% та 2,4%. Серед 28 медпрацівників відділення гемодіалізу, які не були прищеплені проти ГВ, маркери ГВ (HBsAg та анти – HBs) були виявлені у 7 осіб (25,0%), а анти-HCV – у 2,9%, а серед осіб групи порівняння ці показники становили 11,6% та 1,5% відповідно.

Таким чином, наведені вище дані свідчать про значне поширення HB- вірусної та HC- вірусної інфекцій серед медичних працівників області та вказують на необхідність проведення заходів по попередженню цих інфекцій серед них.

Медицина сьогодні володіє могутнім засобом профілактики ГВ шляхом проведення вакцинації.

За період 2001 – 2003 роки в області було прищеплено проти ГВ понад 300 медичних працівників, щепленість складає 33,8 %.

Медпрацівники відділень хірургічного профілю охоплені щепленнями на 437 %, акушерсько-гінекологічного 56,0 %, клінічних лабораторій 53,5 %, стоматологів 53,7 %.

Так як до сьогодні не розроблена специфічна профілактика гепатиту С, тому в першу чергу потрібно застосовувати засоби індивідуального захисту медичних працівників і дотримуватись правил дезінфекції і стерилізації.

З метою попередження інфікування вірусами ГВ і ГС медичних працівників, на наш погляд, необхідно:

- вакцинувати проти ГВ усіх медичних працівників, в першу чергу, перед початком їх професійної діяльності

- з метою раннього виявлення ГВ і ГС проводити систематичне профілактичне обстеження медичних працівників, які працюють з кров'ю та іншими біологічними рідинами людського організму, на HBsAg та анти-HCV методом ІФА

- організувати систему менеджменту якості роботи лікувальних установ на основі міжнародних стандартів, забезпечити суворе дотримання санітарно-гігієнічних та

протиепідемічних заходів усіма медичними працівниками під час виконання своїх професійних обов'язків

- проводити епідеміологічний аналіз кожного випадку професійного зараження вірусами ГВ і ГС